

Beszámoló a Dombóvári Helytörténeti Gyűjtemény 2025. évi tevékenységéről:

A Dombóvári Helytörténeti Gyűjtemény 2025-ben is folytatta múzeumi, közösségi, közművelődési tevékenységét.

Állandó kiállítások:

1. Évezredek Emlékjelei – állandó helytörténeti kiállítás 3 teremben (2018)
2. Néprajzi szoba (2004;2020)
3. Nyomdatörténeti kiállítás (2004;2009)
4. Mester és tanítványai (2020)
5. Galéria - a helyi képzőművészek alkotásai (2004;2020)

1.1 Az év során az alábbi időszakos kiállítások voltak láthatóak a szervezésünkben:

1. 2024.11.27-től: Negyvenéves a Dombóvári Városszépítő és Városvédő Egyesület.
Az egyesület négy évtizedes munkáját bemutató kiállítás dokumentumokból és fotókból.
2. A SZAKKÖR „Tudásunkkal kézenfogva a közösségekért” - kiállítás a Nemzeti Művelődési Intézet által indított országos program helyi szakköreinek munkáiból
Megnyitó: 2025. május 1.
A kiállítást megnyitotta: Kuti Imréné, a Magyar Nemzeti Művelődési Intézet Tolna Vármegyei Igazgatóságának igazgatója
Közreműködött: a Medina tamburazenekar
Kiállító szakköreink: szövés kereten, mézeskalács díszítő.
Szakkörvezetők: Király Zsófia, Eigenbrótné Éva Andrea.
3. Múzeumok Éjszakája (június 21.)
18:00-23:00: a gyűjtemény állandó kiállításainak megtekintése

19:30: Variációk Irtókapára – Tóth György faszobrász kiállításának megnyitója
Közreműködött a Furuglás együttes (Hamarics Imre – hosszúfurulya, Korpics Rozália Eszter – ének; Szűcs Gergely - furulyák, citera, ének)
18.30 és 20.00-kor: Trapp Dorián tárlatvezetést tartott az állandó kiállításban
21:00: Élőzenés táncház a Keptár zenekarral
22:00: Tűzgrás a Kapos Táncegyüttessel
  - a Pátria Nyomda Teremben Erky-Nagy Tibor és Végh Zsolt várták az érdeklődőket
  - Kézműves foglalkozások Eigenbrótné Éva Andreával, Király Zsófiával, Miklós Edittel
  - olajfestmények, rézkarcok, drótkészerek – Szabotinné Dám Erika, Dám Ildikó
  - Értékek Standja – a Dombóvári Értéktár Bizottság kiadványokkal, totóval várta az érdeklődőket (Balipap Zsuzsa)
4. Topa József „Topi” első - épületmakett - kiállításának megnyitója (szeptember 18.)
A kiállítást megnyitotta: Erky-Nagy Tibor, hegedűn közreműködött Zsabokorszky Ferenc. A kiállítás központi részét képezte a Dombaiak váráról – a legújabb régészeti kutatások alapján – készült makett, amelyet az alkotó a gyűjteménynek adományozott.

5. Áramlatok – kiállítás kortás művészek alkotásaiból (megnyitó: december 3.)

A kiállítás a 120 Volt című jubileumi program része volt, amellyel Ivanich Antal (1868-1943) vállalkozó, villanytelep és gőzfürdő alapító, Dombóvár nagyközség elektromos világítása megteremtőjének munkássága előtt tisztelgünk a villanyvilágítás megindulásának 120. évfordulóján. Kiállítóink: Benke Zita, Bükösdí Gábor, Dolmány Edina, Elek Ágnes, Fodor Ákos, Katatics Zsuzsa, Király Zsófia, Lukács József Joka, Nagy Hajnal, Őri Gábor, Péterfi Katalin, Simon Eszter, Topa József, Virág Kristóf, Varga Gábor, Weber József, Weber Mária.

Kurátor: Fodor Ákos, a kiállítást megnyitotta: Keszthelyi Tamás, a zenei közreműködők: Pető-Benke Miklós és Benke Zita voltak.

1.2 Látogatottság

Az állandó és időszakos kiállításainkat és az ahhoz kapcsolódó különböző közönség programokat összesen 1990 fő látogatta. Csoportos látogatást (tárlatvezetés, előadások, múzeumandragógia, civil programok) 50-et számoltunk, múzeumismereti és múzeumpedagógiai foglalkozáson 907 különböző életkorú kisgyermek és tanuló vett részt szaktanár kíséretében. Felnőtt kereső 527 fő, nyugdíjas korú látogató 249 fő volt.

2. A gyűjteményben, valamint külső helyszíneken megvalósult közösségi programjaink, kiemelt eseményeink:

1. „Legyél egyesületi tag!” – a Nemzeti Művelődési Intézet és a Magyar Nemzeti Levéltár Térségi Kulturális programja, könyvbemutatója (február 27.)
Köszöntőt mondott Kuti Imréné az NMI Tolna vármegyei Igazgatóságának igazgatója, Ruzsa Éva főlevéltáros, az MNL Tolna Vármegyei Levéltára igazgatója.
Közreműködtek: Pető Lilla NMI országos kutatási koordinátor, Maul-Link Dóra főlevéltáros.
2. A város hete programsorozathoz csatlakozva immáron 3. alkalommal DombóKvízt szerveztünk április 3-án a művelődési házban található kávézóban. A vetélkedő helytörténeti vonatkozású kérdéseit Balipap Zsuzsa, Őri Gábor a Dombóvári Kulturális Szolgáltató Központ munkatársai állították össze. A kvízmester Palanca László volt.
3. A Múzeumok Éjszakája (június 21.) kiemelt esemény a városi rendezvények között, amelyhez 2025-ben már 12 (!) intézmény, helyszín csatlakozott. A programban résztvevő intézmények, helyszínek képviselőivel előzetes egyeztetések, megbeszélések zajlottak, ezt követően lett összeállítva az est menetrendje. A korábbi évek hagyományának folytatásaként „külső helyszíneként” a Madárvárta, a Szőlőhegyi Alkotóház, az Ivanich Központ - Retro Garázs (Kapossekcső- Ipari Park) is csatlakozott a rendezvényhez. A kiállítóhelyek között gumikerekes kisvonat közlekedett.
Kiemelt esemény volt az Indóház Múzeum (Földvár utca), Dombóvár alsó vasútállomás földszintjén újonnan berendezett vasúttörténeti gyűjtemény, az országban egyedülálló kiállítóhely megnyitása. Köszöntőt mondott: Pintér Szilárd, Dombóvár város polgármestere, a kiállítást megnyitotta: Szabó Csaba, a MÁV Zrt. Pályavasúti Területi Igazgatóság Pécs területi igazgatója.

4. A holokauszt évfordulója alkalmából a Dombóvári Magyar-Izraeli Baráti Társasággal együttműködve részt vettünk az emlékprogram szervezésében. Az állandó kiállítás része lett a Varga Gábor szobrász, keramikusművész által készített Hirsh Zoltán „Zoli bohócot” ábrázoló kisplasztika.
5. Az őszi folyamán jelent meg a Neves Évfordulóink 2025 című kiadvány (kiadó: Dombóvári Városszépítő és Városvédő Egyesület, összeállította: Takács Istvánné, kiadványszerkesztő: Őri Gábor, az összeállításban Balipap Zsuzsa, Kiss Barbara, működtek közre). A kiadvány 200 példányban készült, amelyet a gyűjteményben, a művelődési házban és a könyvtárban ingyenesen vehettek át a helytörténet iránt érdeklődők.
6. Egy régészeti kuriózum: török fürdő Tolnáról (november 3.)
Ódor János Gábor régész főmuzeológus, a Wosinsky Mór Múzeum igazgatójának előadása a Dombóvári Művelődési Házban
Az igazgató előadásában ismertette a törökkori fürdőkultúra hazai vonatkozásait, a történeti kutatásokat, az ásatás folyamatát, eredményeit, a turisztikai fejlesztések lehetőségeit.

2.1 Megjegyzések:

A gyűjtemény kiállítótermeiben megtartott előadásokon a termék méreteiből adódóan maximum 20-25 főt tudunk fogadni, ezért a nagyobb érdeklődésre számot tevő kiállításokat, előadásokat, közösségi programokat a művelődési házban, illetve más külső helyszíneken tartottuk meg.

2. Gyűjteményi munka, belső szervezeti élet, szakmai feladatok-kapcsolatok

- Befejeződött a Koncz-hagyaték üvegnegatívjainak digitalizálása, az év végére az összes üvegnegatív (10 243 db) fotózása megtörtént, feldolgozásuk folytatódik a 2026-os év első felében (számítógépes szerkesztések, a fotók tematikus rendszerezése, táblázatok elkészítése, kiegészítése, bővítése). Elkezdtük a filmnegatívok rendszerezését, feldolgozását, digitalizálását.
- Folytatódott a múzeumi anyag feldolgozása, kiállítások előkészítése
- Gyarapodás: (hely)történet 1955 db. Érdemes kiemelni a Guthy családról és rokonságáról, ismerősi köréről készült 19. századi portréfotókat (280 db), a szocialista időszak helyi iskolatörténeti relikviáit (183 db), helytörténeti kéziratokat, pályázatokat (41 db), Rothermel János 1930-as szabadalmi iratait (3 db) stb.
- A nyári folyamán folytatódott a Dombói-vár ásatása Berta Adrián régész vezetésével. A munkaeszközök egy részének tárolásához biztosítottuk a gyűjtemény pince- és hátsó raktárát, az adminisztratív munkákhoz a gyűjtemény időszaki termét.

3. Múzeumpedagógia

Múzeumpedagógiai kínálatunk 4 nagy korszakot, témakört feldolgozó tanórát (Néhány gondolat az őskorról, IOVIA ébresztése, Tinódi és kora, Az Esterházyak Dombóváron), illetve 2 „kedvesináló foglalkozást” (Ismerkedés a múzeummal, Mi van a ládikóban?) is tartalmaz. Az „Egy tárgy felismerése” – a gyűjtemény agyagára épülő játékos foglalkozást több korosztály számára állítottuk össze. Az érdeklődéshez igazodva az Egyszer volt Budán kutyavásár és az Iskolába megyek című foglalkozásokat (óvodás és kisiskolás korosztály), továbbá írás és nyomdatörténeti foglalkozásokat is tartunk Erky-Nagy Tibor tipográfus, helytörténeti kutató közreműködésével.

Munkahelyteremtés

A DKSZK, azon belül a helytörténeti gyűjtemény a Magyar Nemzeti Múzeummal kötött szerződés alapján 4 fő kulturális közfoglalkoztatott segítségével végezte a múzeumi feladatokat. Folytatódott a tárgy- és dokumentumfotózás, a többlépcsős digitalizálás, filmnegatívok/pozitívok szkennelése, a kiállítások, előadások digitális tartalmainak összeállítása: a Szakkör kiállítás fotói, Dombóváriak a Nagyvilágban, Öt Órai Tea előadássorozat, a korábbi amatőrfilm szemlék, a Kapos Táncegyüttes fotói (szkennelés, rövidfilmek-videók, fotósorozatok, PPT-k). A programban való részvételnek köszönhetően az intézmény is részt vállal a helyi munkahelyek megteremtésében.

4. Kommunikációs csatornák

A múzeumi hírek, információk elsősorban a Facebookon és a helyi hirdetőújságokon keresztül jutnak el közönségünkhöz. Facebook oldalunknak köszönhetően, könnyebbé és sokkal interaktívabbá vált a látogatókkal való kapcsolattartás.

A Tolna Táj Televízióval történő együttműködésünknek köszönhetően programjainkról, eseményeinkről többször jelent meg videóanyag az online csatornán.

Dombóvár, 2026. 01. 04.

.....
Müller Ádám

DKSZK igazgató